

(Θήρ. κ. ἀ.) Συνών. *ἀγιογκόρφι, φυλαχτό.* 2) Σταυρός συνήθως *ἀγιοταφίτικος* (ιδ. λ.) ἐξ ὁποῦ φέρων ἀναγλύφους παραστάσεις τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Εὐαγγελιστῶν. Οὗτος ἐμβαπτόμενος εἰς ὕδωρ παράγει φυσαλίδας, αἱ ὁποῖαι νομίζεται ὅτι γεννῶνται κατὰ θεϊαν ἐνέργειαν, τὸ ὕδωρ δὲ τοῦτο χρησιμοποιεῖται ὡς φάρμακον εἰς τοὺς διασκελισμένους (ιδ. *διασκελίζω*) Νάξ.

ἅγιο-Κούμαρος ὁ, ἀμάρτ. *ἅγιον-Κούμαρους* Θράκ. (Μάδυτ.)

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. *ἅγιος* καὶ τοῦ ὄν. *Κούμαρος*.

* Ἀγνωστός τις ἅγιος μὴ ἀναφερόμενος ἐν τοῖς συναξαρίοις τῆς ἐκκλησίας, πιθανῶς δὲ πλασθεὶς ὑπὸ τῆς δημώδους παραδόσεως, μόνον ἐν τῇ φρ. *τὸν ἔκαμα ἁγίου-Κούμαρον κι ἁγιον-Μιρκούριον κι δὲ θέλ'σι* (δηλ. τὸν παρεκάλεσα ὅπως ἤθελα παρακαλέσει τὸν ἅγιον Κούμαρον καὶ τὸν ἅγιον Μερκούριον καὶ δὲν ἠθέλησεν. Ἐπὶ τοῦ ἐπιμόνως παρακληθέντος καὶ μὴ θελήσαντος νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παράκλησιν).

ἁγιοκρατῶ Νάξ. (Ἀτύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἅγιος* καὶ τοῦ ρ. *κρατῶ*.

Εἶμαι εὐλαβὴς πρὸς τὰ θεῖα καὶ ἀκριβὴς τῶν θρησκευτικῶν διατάξεων τηρητής. Συνών. *ἀγιοβαστῶ*.

ἁγιδόκρινος ὁ, Πάρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἅγιος* καὶ τοῦ οὖς. *κρίνος*. Τὸ οὐδ. *ἁγιδόκρινον* ἐν χειρογρ. τοῦ 17ου αἰῶνος τῆς ἐν Ἀθφ μονῆς τοῦ Διονυσίου.

Τὸ φυτὸν κρίνον τὸ πάλλευκον (*lilium candidum*) τῆς τάξεως τῶν λειριωδῶν (*liliaceae*).

* **ἁγιοκρόμμυδο** τό, *ἀεκρόμμυδον* Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἅγιος* καὶ τοῦ οὖς. *κρομμύδι*.

Μικρὸν κρόμμυον φυόμενον πρωίμως.

ἁγιοκώπελλο τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἅγιος* καὶ τοῦ οὖς. *κωπέλλι*.

Κατ' ἀντίφρ. παῖς ἄρπαξ, κλέπτῃς. Συνών. *ἀγιοπαίδι* 3.

ἁγιολάδι τό, Κωνπλ. *ἀγιολάδι* Καλαβρ. (Μπόβ.) *ἁγιολάδο* Παξ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἅγιος* καὶ τοῦ οὖς. *λάδι*. Τὸ *ἀγιολάδι* κατ' ἀναλογ. τοῦ πληθ. *ἀγιολάδια*.

1) Τὸ ἔλαιον τοῦ μυστηρίου τοῦ εὐχελαίου Καλαβρ. (Μπόβ.) Παξ. Σῦρ. 2) Τὸ μετὰ πολλῶν ἀρωματικῶν οὐσιῶν ἀνάμεικτον καὶ ἡγιασμένον ἔλαιον τῶν ἐγκαινίων, διὰ τοῦ ὁποίου χριόμενος σταυροειδῶς εἰς διάφορα μέρη καθαγιάζεται ὁ νεόδητος ναὸς Κωνπλ. 3) Τὸ ἔλαιον τῆς κανδήλας, ἡ ὁποία καίει πρὸ τῶν εἰκόνων τῶν ἁγίων Παξ. 4) Τὸ κοινὸν ἔλαιον Παξ.: *Εἶναι ποῦ εἶναι κι αὐτὸ τὸ ἁγιολάδο καὶ βαστεῖται τοῦτο τὸ νησί* (δηλ. τὸ εὐλογημένον ἔλαιον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸν κυριώτερον βιοποριστικὸν πόρον τοῦ τόπου) Παξ.

ἁγιολείψανο τό, Παξ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἅγιος* καὶ τοῦ οὖς. *λείψανο*.

Ἱερὸν λείψανον ἁγίου, ἥτοι τεμάχιον ὁστοῦ ἐκ τοῦ σώματος ἁγίου μετὰ σαρκὸς ἢ ἄνευ σαρκός, εὐλαβῶς φυλατ-

τόμενον ἐν τῷ ναῷ καὶ χρησιμοποιούμενον ἐνίοτε ὡς θεῖον μέσον θεραπείας ἐκ νόσου ἢ ἀποτροπῆς κακοῦ κττ.: *Ἐφέρανε ὡς καὶ τ' ἁγιολείψανα 'ς τὸν ἄρρωστο, μὰ ἦταν τῇ μοίρας του νὰ πεθάνῃ* (δηλ. ἔφεραν τὰ λείψανα εἰς τὸν ἄρρωστον διὰ νὰ τὰ ἀσπασθῇ καὶ σωθῇ διὰ τῆς χάριτος τῶν ἁγίων). Πβ. *λείψανο*.

ἁγιολόγγος ὁ, Εὐβ. (Αἰδηψ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἅγιος* καὶ τοῦ οὖς. *λόγγος*.

Μέρος σύνδενδρον, δρυμός, δάσος (τὸ αἶ συνθετ. *ἅγιος* εἶναι ἄνευ ἰδιαιτέρας σημ., διότι τὸ σύνθετον ἐσχηματίσθη μόνον ὅπως συμφωνήσῃ γλωσσικῶς πρὸς τὸ *ἁ-Γιάννης* τῆς ἐπφδ., ἐν ᾗ λέγεται, καθὼς καὶ τὸ *ἁγιοτισικούρι*): *Κίνησε ἁ-Γιάννης ὁ Προδρομος, πῆρε τ' ἁγιοτισικούρι νὰ πάῃ 'ς τὸν ἁγιολόγγο καὶ ἔκοβε ἓνα δέντρο χοντρὸ καὶ δυνατὸ* (ἐπφδ. εἰς ἐρυσίπελας, ἦν πλήρη ιδ. ἐν Λαογρ. 4 (1912/3) 525).

ἁγιολόγι τό, Πελοπν. (Λάστ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἅγιος* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-λόγι*.

Ἀγιολόγιον, ἥτοι συναξάριον περιέχον τὰ ὀνόματα τῶν ἁγίων: *Καὶ ἄλλα ὀνόματα εἶχανε (οἱ νεράιδες) ποῦ δὲν εἶναι γραμμένα 'ς τὸ ἁγιολόγι, γιατί δὲν εἶχανε ἁγιον ὄνομα* (ἐκ παραμυθ.).

ἁγιολούλουδο τό, Σαλαμ. Σῦρ. (Ἐρμούπ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἅγιος* καὶ τοῦ οὖς. *λουλούδι*.

1) Ἀνθος ἡγιασμένον ἐκ τοῦ ἀνθοστολισμένου Ἐπιταφίου κατὰ τὴν Μεγάλην Παρασκευὴν ἢ ἐξ ἀνθοστολισμένης εἰκόνης ἁγίου κατὰ τὴν ἐορτὴν αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον νομίζεται ὅτι κέκτηται λαματικὴν δύναμιν κατὰ τῶν ἀσθενειῶν καὶ ἰδίως τῆς βασκανίας, διὸ καὶ καίοντες τοῦτο ἐντὸς θυμιατηρίου καπνίζουν τὸν ἀσθενῆ Σῦρ. (Ἐρμούπ.): *Κάπνισε τὸ παιδί σου μ' ἁγιολούλουδα, γιὰ νὰ γίνῃ καλά.* 2) Τὸ φυτὸν χαμαίμηλον τὸ κοινὸν (*matricaria chamomilla*) τῆς τάξεως τῶν συνθέτων (*compositae*) (ΠΓεννάδ. 1028) Σαλαμ. Συνών. *ἀγεωργίτικο* (ιδ. *ἀγιογεωργίτικος* 2), *τ' αἰ-Γεωργιοῦ τὸ λουλουδάκι* (ιδ. *ἁγιο-Γεώργις* 1), *χαμόμηλο*.

ἁγιομάραντο τό, ἀμάρτ. *ἁγιονμάραντον* Μακεδ. (Σισάν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἅγιος* καὶ τοῦ οὖς. *μάραντο*.

* Ἀγρίον φυτὸν παράγον ἄνθος κίτρινον καὶ εὐώδες. Πβ. ΠΓεννάδ. 51.

ἅγιο-Μερκούριος ὁ, ἀμάρτ. *ἅγιον-Μιρκούριους* Θράκ. (Μάδυτ.) *Ἀμκούριους* Μακεδ. (Βελβ.)

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. *ἅγιος* καὶ τοῦ ὄν. *Μερκούριος*.

Ὁ ἅγιος Μερκούριος ἐορταζόμενος τὴν 25ην Νοεμβρίου ἐνθ' ἀν.: Φρ. *Τὸν ἔκαμα ἁγιον-Κούμαρον κι ἁγιον-Μιρκούριον κι δὲ θέλ'σι* (τὸν παρεκάλεσα τόσον πολὺ ὡς ἐὰν ἤθελα παρακαλέσει τὸν ἅγιον Κούμαρον καὶ τὸν ἅγιον Μερκούριον καὶ δὲν ἠθέλησεν. Ἐπὶ τοῦ ἐπιμόνως παρακαλουμένου καὶ μὴ ἐκπληροῦντος τὴν παράκλησιν) Μάδυτ.

